

Nr 12

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående ändrade grundavgifter vid elabonnemang för mindre industrier.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I:80 av herrar *Andersson, Torsten*, och *Mattsson* samt II:79 av herr *Eriksson* i Bäckmora *m. fl.* hemställes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om prövning av möjligheterna att utfärda rekommendationer för viss ändring av reglerna för bestämning av grundavgifterna i elabonnemang för mindre industrier med låg utnyttjningstid i enlighet med motionernas syfte.

I motionerna anföres bl. a. att 1943 års elkraftutredning föreslagit, att vid elabonnemang för vissa andra yrken än jordbruk särskilda regler skulle tillämpas vid bestämning av grundavgiften. Enligt dessa regler blir grundavgiften direkt beroende av de anslutna motorernas och apparaternas märkeffekt i kilowatt.

På grund av låg utnyttjningstid kan mindre industrier i regel icke använda sig av den speciella effekttariff, som finns intagen bland standardtarifferna, när energipriset då blir för högt. De är hänvisade till att köpa elkraft efter normaltarriffen. Om en mindre industri under en kortare tid av året behöver använda en särskilt stor motor, blir denna avgörande för grundavgiftens storlek, vilken blir sådan, att även normaltarriffen resulterar i ett orimligt högt energipris.

Utomlands förekommer ett tariffsystem, som medger tillämpning av en taxa, enligt vilken endast den högsta effekt, som på en gång kan inkopplas på elnätet, påverkar grundavgiften. De svenska kraftleverantörerna är emellertid icke villiga att frångå elkraftutredningens rekommendationer. En utredning av dessa frågor är därför behövlig.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motion II: 79.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionerna från kommerskollegium, statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström, Landsbygdens elnämnd, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation och Svensk industriförening.

I *samtliga inkomna yttranden* vitsordas, att nu tillämpade tariffer i vissa fall kan medföra mycket höga elkraftavgifter. Motionerna tillstyrkes av *Landsbygdens elnämnd, Svensk industriförening* och *Sveriges hantverks- och småindustriorganisation*, medan *prisregleringsnämnden* anser den av motionärerna anvisade vägen oframkomlig.

Kommerskollegium uttalar bl. a. att en väsentlig riktlinje för taxepolitiken bör vara att verka för en sådan avvägning av taxorna att icke småföretagsamheten missgynnas i förhållande till den större industrien och att motionärernas förslag kan utgöra en i och för sig framkomlig väg att komma till rätta med ifrågavarande taxeproblem men att det också skulle medföra vissa nackdelar.

Kollegium anför vidare:

Emellertid har sedan flera år tillbaka inom Svenska elverksföreningen pågått en undersökning rörande möjligheterna att även inom den mindre industrien grunda beräkningen av effektavgifterna på en uppmätning av den i verkligheten uttagna effekten samt att för detta ändamål konstruera en någorlunda billig effektmätare. Det har för *kollegium* uppgivits att dessa undersökningar kunna väntas bli färdiga under innevarande år samt att goda förhoppningar finnas beträffande möjligheterna att få fram en sådan effektmätare, och det har också uppgivits att i samband därmed förslag till ändrade tariffbestämmelser kunna vara att förvänta. Det kan tilläggas att tillkomsten av en prisbillig effekt- och energimätare över huvud taget torde öppna möjligheter för en revidering av även andra taxor i syfte att bättre anpassa taxeberäkningen till de verkliga effektuttagen.

Kollegium anser därför att resultatet av den pågående utredningen bör avvaktas, innan andra åtgärder vidtages.

Utskottet

Riktigheten av den i motionerna lämnade uppgiften att den nuvarande utformningen av grundavgiften vid elabonnemang för den mindre industrien ofta medför höga priser på den förbrukade elkraften bestyrkes av uppgifter i de över motionerna avgivna yttrandena. Priset bestämmes enligt nu tillämpade tariffer icke direkt av den verkligen förbrukade kvantiteten utan är i hög grad beroende av anslutna motorers och apparaters maximikapacitet eller understundom av lokalernas golvyta. Att anpassa priset direkt till den förbrukade kvantiteten har hittills av praktiska skäl ställt sig svårt bl. a. enär de extra effektmätare som då kräves är alltför dyrbara.

Som framgår av *kommerskollegii* yttrande över motionerna pågår emellertid sedan flera år tillbaka inom elverksföreningen en undersökning i syfte att även i den mindre industrien kunna grunda avgiftsberäkningen på den förbrukade kvantiteten och att för ändamålet konstruera en någorlunda billig mätare, och undersökningen uppgives nu ha fortskridit så långt, att man kan vänta resultat under innevarande år. Om undersökningsarbetet kan framgångsrikt fullföljas torde det avsevärt underlätta genomförandet

av ett rättvisare taxesytem. Enligt utskottets mening bör resultatet av de pågående undersökningarna avvaktas, innan andra åtgärder överväges.

Utskottet får därför hemställa,

att de likalydande motionerna I: 80 och II: 79 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 mars 1960

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Möller*, Sörilin, Hansson, Gustaf Henry, Nestrup*, Danmans, Andersson, Axel Emanuel*, Hellebladh, Johansson, Tage, och fru Hamrin-Thorell;

från a n d r a kammaren: fru Eriksson i Stockholm, herrar Engkvist, Dickson, Ekström i Björkvik, Björkänge, Jacobsson i Sala*, Svensson i Krokstorp, fru Jäderberg*, herrar Nelander, Svensson i Kungälv, Carlsson i Huskvarna* och Grebäck*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.